

Vergaderjaar 2008–2009

21 501-08

Milieuraad

Nr. 296

**BRIEF VAN DE MINISTER VAN VOLKSHUISVESTING, RUIMTE-
LIJKE ORDENING EN MILIEUBEHEER**

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 26 januari 2009

Hierbij doe ik u het verslag toekomen van de Milieuraad die plaatsvond op 4 december 2008. De volgende Milieuraad zal plaatsvinden op 2 maart 2009.

In aanvulling op het verslag van de Milieuraad en verwijzend naar de toezegging van minister Verburg in het AO van 15 januari jl., kan uw Kamer in het kader van genetisch gemodificeerde organismen (GGO's) binnenkort een gezamenlijke brief van LNV en VROM verwachten over de voornemens van Nederland met betrekking tot de sociaal-economische aspecten.

Daarnaast wil ik u graag informeren over drie richtlijnen waarover buiten de Milieuraadsvergadering om een akkoord werd bereikt in het tweede halfjaar van 2008.

Eerste lezing akkoorden bereikt onder Frans voorzitterschap

Op 1 januari 2009 zal Frankrijk het voorzitterschap van de Europese Unie overdragen aan Tsjechië. Tijdens haar voorzitterschap heeft Frankrijk met succes een aantal milieudossiers in eerste lezing weten af te ronden. Zoals wellicht bekend komen deze zogenoemde «eerste lezing akkoorden» niet meer terug op de agenda van de Milieuraad. Derhalve bent u niet via de geannoteerde agenda van deze akkoorden op de hoogte gebracht. Met deze brief wil ik u graag, mede namens de Staatssecretaris voor Europese Zaken, op de hoogte brengen van de bereikte akkoorden met betrekking tot CO₂ en auto's, Brandstofkwaliteit en Euro VI. In de zitting van 15 t/m 17 december heeft het EP ingestemd met deze eerste lezing akkoorden. Over het akkoord dat is bereikt op het EU Klimaat- en Energiepakket wordt uw Kamer geïnformeerd via de brief die is toegezegd tijdens het plenaire debat van 18 december jl. over de Europese Raad.

CO₂ en auto's

Op maandag 1 december kwam het Franse voorzitterschap tot een informeel akkoord met het EP over CO₂-uitstoot van personenauto's. De afspraken luiden in grote lijnen als volgt:

Vanaf 2012 gaat een gemiddelde norm van 130 gr CO₂ uitstoot per km gelden. In 2012 moet 65% hieraan voldoen, in 2013 75%, in 2014 80% en in 2015 100%. Dit betekent niet dat iedere fabrikant aan het gemiddelde van 130 gr/km moet voldoen. Fabrikanten van gemiddeld zwaardere auto's zullen een iets hogere norm krijgen en fabrikanten van lichtere auto's een iets lagere norm.

Voor overschrijding van de norm zijn sancties ingesteld. Deze sancties bedragen € 95 per gram overschrijding per auto die de fabrikant boven de norm uitkomt. Echter ook de sancties worden tussen 2012–2018 ingefaseerd. Tot 2018 geldt voor de eerste 3 grammen overschrijding een lagere boete. Na 2018 geldt voor elke overschrijding van de norm een boete van € 95 per gram.

Belangrijk onderdeel van het akkoord is dat een langetermijndoelstelling is vastgelegd voor 2020. In dat jaar moet de gemiddelde CO₂-uitstoot 95 gr/km bedragen. Dit is van belang omdat een vast langetermijndoel de auto-industrie noopt tot innovatie van de motortechnologie; dat is de enige manier waarop daadwerkelijk zo'n doel kan worden behaald. Nederland heeft zich hier enorm voor ingezet.

Het akkoord moet nog formeel in een Raad worden bevestigd. Op 17 december heeft het EP plenair ingestemd met het akkoord.

Een beschrijving van de details van het akkoord inzake CO₂ en auto's, zoals toegezegd tijdens het AO van 2 december, wordt u separaat van deze brief toegezonden.

Akkoord over richtlijn Brandstofkwaliteit

Op 25 november is er tussen Raad, EP en Commissie een akkoord bereikt over de richtlijn Brandstofkwaliteit. Alle onderdelen waar Nederland zich hard voor heeft gemaakt zijn opgenomen. Nederland heeft steeds aangedrongen op zo snel mogelijke introductie van zwavelvrije brandstof voor de binnenvaart. Dit is gerealiseerd: de richtlijn regelt introductie per 1 januari 2011, één jaar eerder dan de Commissie oorspronkelijk voorstelde. Een ander belangrijk punt uit het akkoord waarbij Nederland het voortouw heeft genomen is de CO₂-eis voor motorbrandstoffen. In de periode 2011–2020 moet de CO₂-emissie die samenhangt met de hele keten van diesel en benzine met 6–10% worden gereduceerd. Voor biobrandstoffen die worden ingezet om de CO₂-emissiereductie van 6–10% te realiseren gelden de in de richtlijn Hernieuwbare energie opgenomen duurzaamheidscriteria.

Het akkoord moet nog formeel in een Raad worden bevestigd. Op 17 december heeft het EP plenair ingestemd met het akkoord.

Strengere eisen aan vrachtwagenemissies (Euro VI)

Begin november is informeel instemming bereikt tussen de Raad, het EP en de Commissie over de Verordening om de luchtverontreinigende uitstoot van vrachtwagens te beperken (Euro VI). De verordening levert een belangrijke bijdrage aan de verbetering van de luchtkwaliteit. Het leidt tot een vermindering van het aantal NO₂-knelpunten (langs zowel stads- als snelwegen) in 2015 met circa 35%. Euro VI zal bovendien leiden tot een vermindering in 2020 van de NO_x-emissies met circa 12 kiloton. Voor het wegverkeer betekent dit een vermindering van bijna een kwart. Euro VI treedt in werking op 1 januari 2013 voor nieuwe typegoedkeuringen en op 1 januari 2014 voor alle nieuw verkochte vrachtwagens en

bussen. Die laatste datum betekent een vervroeging van 9 maanden ten opzichte van het Commissievoorstel. Deze versnelling is voor een groot deel op het conto van Nederland te schrijven: veel lidstaten waren daar aanvankelijk tegen.

Ook dit informele akkoord moet nog officieel bekrachtigd worden in een Raad. Het EP heeft op 17 december ingestemd.

Deze drie akkoorden kennen veel positieve punten; er wordt heel concreet milieuwinst geboekt. Het verheugt mij zeer dat wij zoveel van de bij aanvang geformuleerde inzet voor Nederland hebben kunnen bereiken. Voor alledrie de dossiers geldt dat ik mijn proactieve inzet weerspiegeld zie in het bereikte ambitieniveau van de EU-akkoorden. Met name de vaste langetermijndoelstelling voor de CO₂-uitstoot van auto's, de CO₂-eisen aan motorbrandstoffen en de versnelde inwerkingtreding van Euro VI zijn voor een groot deel op het conto van Nederland te schrijven.

In de bijlage bij het Milieuraadverslag treft u tevens aan de gestanddoening van de toezegging Europese fondsen duurzame energie.

De minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer,
J. M. Cramer

Verslag Milieuraad 4 december te Brussel

Op de laatste formele Milieuraad onder Frans voorzitterschap van 4 december stond wederom het EU klimaat- en energiepakket op de agenda. De laatste stand van zaken werd in een besloten sessie besproken tijdens de lunch, waar ik nogmaals de Nederlandse positie uiteen heb gezet.

Door middel van Raadsconclusies werd het mandaat voor de Europese inzet tijdens de komende UNEP Beheersraad over internationaal kwik-beleid vastgesteld. Daarnaast zijn Raadsconclusies aangenomen over genetisch gemodificeerde organismen (GGO's), inclusief een aanvullende tekst over gevoelige natuurgebieden. De Raadsconclusies over het Actieplan inzake duurzame consumptie en productie en een duurzaam industriebeleid (SCP) waren wegens de drukke agenda van de vorige Milieuraad doorgeschoven naar deze Milieuraad, waar ze zijn vastgesteld.

Tijdens het debat over het Actieplan heb ik ondermeer gewezen op het belang van de uitfasering van de gloeilamp en de stemming die hierover plaatsvond in het Comité vlak na de Milieuraad. De Nederlandse inzet én actieve betrokkenheid om tot snelle invoering van energie-efficiëntere verlichting te komen, heb ik hierbij verzilverd. Na een debat over financiële bronnen om ontbossing tegen te gaan, zijn ook de Raadsconclusies over dit onderwerp aangenomen. Tevens informeerde het Voorzitterschap de Raad over de voortgang van de herziening van de IPPC-richtlijn, waarna een kort debat volgde.

De diversienpunten werden snel behandeld, met uitzondering van het door Nederland ingebrachte punt over de teruggang in de vraag naar gerecycleerde materialen. Dit punt vond van vele kanten steun. Ook ik heb aangegeven dat Nederland het Ierse initiatief steunt. Er is geen bijzondere aandacht besteed aan het akkoord over CO₂ en auto's en de richtlijn Brandstofkwaliteit.

Kwik

De Raadsconclusies over de EU-inzet in de UNEP-Beheersraad van februari 2009 in Nairobi werden zonder wijziging vastgesteld. De Voorzitter benadrukte het belang van een pragmatische aanpak om dit onderwerp tot een goed einde te brengen. De Raadsconclusies geven aan dat een wettelijk bindend instrument, een nieuw mondiaal verdrag, het meeste draagvlak en verantwoordelijkheid creëert. Bovendien moet dit instrument de gehele levenscyclus van kwik en kwikhoudende producten dekken.

Een aantal lidstaten onderstreepte het belang van de Raadsconclusies. Mijn Tsjechische collega gaf aan zich in te zullen zetten voor het bereiken van een zo goed mogelijk besluit in UNEP-verband.

IPPC

Het Voorzitterschap gaf een korte toelichting op de voortgangsrapportage over de onderhandelingen in het kader van de herziening van de IPPC-richtlijn; de «Richtlijn Industriële Emissies». In de lopende onderhandelingen wordt vooral gesproken over de grotere rol van de BREF's (referentiedocumenten/handreikingen voor beste beschikbare technieken/milieutechnologie) in het proces van vergunningverlening, het aanscherpen van de inspecties, de nieuwe emissiegrenswaarden voor grote stookinstallaties en de voorstellen voor uitbreiding van het toepassingsgebied. Dit laatste vinden veel lidstaten onwenselijk. Het Frans voorzitterschap gaf aan dat nog onder hun voorzitterschap gesproken zal worden over het onderdeel bodembescherming in de herziening van de IPPC-richtlijn. De datum van inwerkingtreding van de nieuwe emissiegrenswaarden voor de grote stookinstallaties bleek voor een aantal lidstaten van cruciaal belang.

SCP

Over het Actieplan inzake duurzame consumptie en productie en een duurzaam industriebeleid (SCP) werd een oriënterend debat gevoerd waarna Raadsconclusies werden aangenomen.

Om het debat beter te structureren had het Voorzitterschap een drietal vragen voorbereid die ingingen op: 1) de maatregelen die het Actieplan beoogt, 2) de noodzaak voor het stimuleren van een duurzame levensstijl en duurzaam gedrag en 3) het ontwikkelen van koolstofkettering voor producten. De Commissie benadrukte vervolgens dat we «meer met minder» moeten doen en dat het Actieplan daartoe de juiste mogelijkheden biedt.

Namens Nederland heb ik mijn dank uitgesproken voor de Raadsconclusies, die ik van harte steun. Met betrekking tot het punt van Duurzaam Inkopen heb ik allereerst ingebracht dat lidstaten onafhankelijk strengere, meer ambitieuze criteria moeten kunnen blijven toepassen dan de EU. Daarnaast heb ik mijn collega ministers en de Commissie aangespoord om een ambitieuzere doelstelling na te streven, bijvoorbeeld 100% duurzaam inkopen in 2010, zoals is afgesproken in Nederland. Het andere punt dat ik er uitgelicht heb, is het zo snel mogelijk uitfasen van de gloeilamp. Daarnaast heb ik het belang benadrukt van een snelle uitvoering van maatregelen onder de richtlijn Ecodesign voor o.a. televisies, CV-ketels en computers.

Tijdens de discussie kwam ook naar voren dat: bij de uitvoering van dit Actieplan de hoogst mogelijke inzet van alle spelers nodig zal zijn en dat kleine en middelgrote bedrijven niet uit het oog moeten worden verloren. Daarnaast werd het belang van efficiënte reclame voor het Ecolabel meerdere malen genoemd, net als het duurzaam gebruik van grondstoffen.

GGO's

De conclusies over GGO's zijn door de Milieuraad aanvaard. Het Voorzitterschap wees op de zorgen die overal in Europa leven over genetisch gemodificeerde organismen (GGO's) en de daaruit voortvloeiende wens voor verbeteringen.

Tijdens de discussie voorafgaand aan het daadwerkelijk aannemen van de conclusies heb ik de zorgen van de Kamer overgebracht die de toelating van GGO gewassen teweegbrengt. In dat licht heb ik ingebracht dat Nederland zich ten volle kan vinden in de voorliggende Raadsconclusies. In het bijzonder heb ik mijn waardering uitgesproken voor de vervolgsafspraken die zijn opgenomen in de conclusies over sociaal-economische (inclusief maatschappelijke) criteria. De Commissie toonde zich bereid een verslag op te stellen voor de Europese Raad en het Europese Parlement over de sociaal-economische gevolgen van GGO's. De lidstaten kunnen hiervoor tot januari 2010 gegevens doorgeven aan de Commissie. Aandacht voor deze criteria en een efficiënte beoordelingsprocedure moeten uiteindelijk leiden tot goed onderbouwde beoordelingen. Andere lidstaten pleitten daarnaast o.a. voor een goede bescherming van gevoelige natuurgebieden tegen GGO's, voor drempels voor zaigoedetikettering, transparantie en onpartijdige besluitvorming, de lange termijn gevolgen van het gebruik van GGO's en een wetenschappelijke benadering van het onderwerp.

Na het aanbrengen van een enkele wijziging in de tekst, stelde de Voorzitter de conclusies vast.

Ontbossing

De Voorzitter benadrukte bij dit onderwerp dat de Raad alles op alles moest zetten om de voorliggende Raadsconclusies aan te nemen, aangezien die van groot belang zijn voor de EU-inzet in de internationale onder-

handelingen. In haar toelichting memoreerde de Voorzitter dat de conclusies alle bosbouwsituaties betreffen en dat het hier gaat om een kwestie van biodiversiteit en armoedebestrijding. De doelstelling is om ontbossing uiterlijk in 2030 een halt toe te roepen. Als we het huidige tempo aanhouden, moet dit doel verhoogd worden, aldus de Commissie. Verder benadrukte Commissaris Dimas een drietal andere zaken: het betreft hier de doelstellingen voor na 2012, het toepassingsgebied omvat ook armoedebestrijding en het tegengaan van het verlies van biodiversiteit en ten slotte de bijdrage voor een financieel mechanisme. Particuliere bijdragen zijn daarbij belangrijk, een deel van de veilingopbrengsten moet worden meegenomen. Dit kan pas als er zekerheid is over de vraag en aanbod, na 2020.

Ik heb ingebracht namens Nederland dat ik het voor een effectieve aanpak van het klimaatvraagstuk zeer belangrijk acht dat emissies veroorzaakt door ontbossing en bosdegradatie worden teruggedrongen. Voorts heb ik in de Milieuraad gezegd dat herbebossing en duurzaam bosbeheer aantrekkelijker moeten worden gemaakt dan houtkap, met name ook financieel. Ik heb dan ook steun uitgesproken voor de opname van ontbossing in koolstofmarkten, aangezien er uiteindelijk privaat geld aangewend zal moeten worden.

CO₂ emissies van auto's

Op de agenda stond tevens een voortgangsrapport over het voorstel voor CO₂ emissies van auto's. Helaas is dit agendapunt wegens tijdgebrek niet meer aan de orde gekomen, evenals het diversienpunt over het voorstel voor de Richtlijn Brandstofkwaliteit.

Diversenpunten

Voor de meeste diversenpunten op de agenda was niet veel tijd en deze zijn daarom in sneltreinvaart en zonder noemenswaardige interventies behandeld. Het ging hierbij om de volgende punten:

- Presentatie van de Commissie van de Mededeling over een EU-strategie voor betere **scheepsontmanteling**. Hoewel de IMO (Internationale Maritieme Organisatie) bezig is met het uitwerken van een conventie, is het ook van belang nu alvast een EU-strategie te ontwikkelen, aangezien de IMO-conventie nog wel even op zich zal laten wachten. Bovendien zijn velen nu al van mening dat conventie niet alle schepen zal omvatten.
- Presentatie van de Commissie van een Groenboek over het beheer van **bio-afval** in de EU. Alle lidstaten zijn uitgenodigd om zo snel mogelijk een bijdrage te leveren aan het Groenboek.
- Presentatie van de Commissie van de Mededeling over een EU-strategie betreffende **Invasieve Soorten**. Er wordt onderzoek gedaan naar bestaande wetgeving. In 2010 moet er een nieuw voorstel komen.
- Briefing van de Commissie over de Mededeling over de **EU en de Arctische regio**. Het voorstel van de Commissie bevat een meer gestructureerde aanpak voor de Arctische regio, bestaande uit een betere bescherming van de Arctische regio en zijn bewoners, een duurzaam gebruik van grondstoffen en het bevorderen van een multilaterale aanpak.
- Briefing van de Commissie over de Mededeling over de toepassing van **Communautair Milieurecht**. De Commissie wil hiermee voorkomen dat er problemen ontstaan, het vertrouwen van het grote publiek behouden, beter samenwerken met nationale rechters en een efficiënter handhavingsbeleid bereiken.
- Briefing van het Voorzitterschap over de Raadsconclusies inzake wereldwijde monitoring voor milieu en veiligheid (**GMES**). In de Concurrentiekrachtraad van 1 en 2 december is steun gegeven door de

Lidstaten aan GMES als instrument voor Duurzame Ontwikkeling. De Commissie vroeg om steun van de lidstaten voor dit systeem.

- Partnerschap **EU-Afrika** betreffende klimaatverandering. Het Voorzitterschap informeerde over de conferentie van 20 november jl.
- **Euromed** conferentie in Jordanië. Het Voorzitterschap gaf aan dat de bijeenkomst is uitgesteld tot 22 december ipv 29 oktober.

Het enige «Diversenpunt» dat uitgebreider aan bod kwam was het verzoek van de Ierse delegatie over de daling in de vraag naar **gerecycleerde materialen**. Mijn Ierse collega verzocht de Commissie een onderzoek uit te voeren onder de Kaderrichtlijn Afval naar stimulering van het recyclen en riep op tot actie op EU-niveau.

Ook in Nederland zien wij bovengenoemde terugloop, hoewel dit in ons land op de korte termijn geen aanleiding vormt tot ingrijpen van overheidswege. Wel heb ik het probleem erkend en het Ierse verzoek gesteund. Bovendien heb ik naar voren gebracht dat wij vooral moeten streven naar het in de kringloop houden van secundaire materialen en zo weinig mogelijk afval moeten veroorzaken.

Ook de andere lidstaten en de Commissie vonden dit een belangrijk issue. De Commissie zegde toe een korte studie te maken om te bekijken hoe dit probleem het beste kan worden opgepakt onder Tsjechisch Voorzitterschap.